

De Falkland Eilanden

Van half februari tot half februari 1978 hebben Yolanda en ik rondgereisd op de Falkland Eilanden. Behalve de omgeving van Port Stanley, een plaats van 1000 inwoners, de helft van de totale bevolking, hebben we nog drie andere plekken bezocht: Kidney Island, New Island en Volunteer Lagoon.

Tegen de avond werden wij met een vissersbootje naar Kidney Island gebracht. Op zee verzamelden zich duizenden grauwe pijlstormvogels om naar hun hollen te gaan onder het tussock gras dat het gehele eiland bedekt. In de schemering begonnen ze rond te vliegen en toen het donker werd hoorde je ze overal in de tussock ploffen. Ze waren in dit meer dan manshoge gras niet meer te vinden. Af en toe vloog er ook een witkeelstormvogel die een heel ander geluid liet horen.

Het eiland is niet meer dan anderhalve kilometer lang en slechts enkele honderden meters breed. Toch kostte het ons een hele dag het rond te lopen. Kon je 's nachts al niet veel in de tussock zien, overdag was het niet veel beter. De Magelhaen pinguins voor je voeten merkte je pas op door hun geluid, omdat het gras om je middel het uitzicht belemmerde. Deze pinguins broeden in hollen onder de tussockpollen nog beneden die van de pijlstormvogels. Bij de andere kant van het eiland hoorden we van verre reeds snerpemde en piepende geluiden en nu en dan hopte er iets voor onze voeten weg. Soms als je niet verder kon moest je je op een pol werken en dan pas zag je de kalkoengieren boven het gras zweven. Maar het geluid kwam vanaf de grond. Tenslotte bij de kust zagen we hoe talloze rotshoppers van de rotsen in de tussock verdwenen. Deze kleine pinguin met gele oorpluimpjes broedt op de begane grond. Soms stond er één vlak voor je met zijn rug naar je toe en kon je hem stiekem aaien. Dan keek hij heel streng om en als je zag met wat voor felheid ze elkaar te lijf konden gaan, schrok je toch wel even. Als je stil zat kwamen ze vlak bij je, de natte uit zee, de vieze op weg naar het water, waar ze met de poten naar voren inspringen. Er viel er één van de klif, die eigenlijk te steil was om tegen op te huppen en die andere voetje voor voetje beklommen of afdaalden, met hun flippers in evenwicht blijvend. Hij kletterde beneden op de rots, stond weer op, schudde zich uit en vervolgde zijn dagelijkse tocht. De zeeleeuwen in het water vormden een groter gevaar. Koningsaalscholvers hadden het veel gemakkelijker: die vlogen van en naar hun nesten op een vlak stuk boven aan de rotsen. Voor hen, of liever voor hun jongen, waren de grote jagers het gevaarlijkst. Dolfijnmeeuwen en zuidpoolkippen pikten van het gemorste voedsel en ertussen stond heel sullig een macaroni-pinguin te kijken. Beneden tussen de overhangende klif hadden rotsaalscholvers hun jongen en zaten kwakken te slapen.

We hadden drie dagen de tijd om alles te bekijken. Dan zou het bootje ons van dit onbewoonde eilandje ophalen, mits het weer niet te ruw was. Eén dag hebben we tevergeefs op het strand gewacht. Aan deze kant van het eiland kwamen de Magelhaen pinguins aan land, gewoon lopend en rennend als ze plotseling voor ons uit zee opdoken, zo snel dat ze vielen en zonder opstaan op poten en flippers verder gingen. Tussen het kelpwier zwommen Falkland Eiland niet-vliegende stoombooteenden en kelpganzen. Van de laatste was het mannetje helemaal wit, maar het vrouwtje viel nauwelijks op tussen de rotsen. Er zaten ook scholeksters, één soort met een gele oogring, één met een rode oogring. Behalve de Magelhaen pinguins waren alle vogels zo tam, dat een fotograaf niet zou weten wat hij met zijn telelens moest doen. Het tussockvogeltje kwam bijna op onze schoot zitten, toen we de volgende dag bij rustig weer het bootje aan de horizon zagen verschijnen.

We vertrokken uit Johnston's Harbour met eten voor een week. We gingen landinwaarts langs lage heuvels en kleine meertjes. Op drassige plekken zaten watersnippen en piepers, op de drogere delen roodborstplevieren, maar verder geen vogels. De laatste bomen hadden we bij de nederzetting van Johnston's Harbour gezien: van nature groeien er geen bomen op de Falkland Eilanden.

De eerste nacht zouden we in een verlaten hut slapen en dat was maar goed ook. Want we moesten de Dutchman's Brook nog over, welks diepte zich al liet raden toen we op het strand van Dutchman's Pond zeeolifanten zagen, die de rivier doorgezwoomen moesten zijn. De oversteek ging goed, maar het overgooien der schoenen kostte één van ons een nat pak. In het hutje was genoeg turf om de kleren te drogen. De volgende dag liepen we zonder verdere tegenslagen door tot Mac Bride Head aan de Noordkust, waar we onze tent midden op de kaap zetten. Aan de kust waren meteen meer vogels: hooglandganzen, caracara's, meeuwen en sterns. Even naar het Westen was een grote kolonie koningsaalscholvers en rots-hoppers, waarvan de lucht en de geluiden met de windvlagen tot onze tent doordrongen. Om de tent lagen prooi-resten van slechtvalken, voornamelijk prions (walvisvogels). We moesten aan de dunsnavelprions denken, die op New Island 's nachts bij duizenden om je oren vlogen op weg naar hun jongen in de grond. We hadden er enkele gevangen met Jan Strange, die een studie van prions maakt. De resten om Mac Bride Head waren oud en na enig zoeken vonden wij een volledige bovensnavel. Tot onze verbazing was deze veel breder dan die van de vogels van New Island. Dit moest een ander soort zijn! Van hollen was niets te vinden en ook 's nachts was geen enkele prion te zien. Later vonden we nog enkele bovensnavels, maar deze waren minder gaaf en zouden wel van dunsnavelprions kunnen zijn. Het geheel leek op een kolonie van verleden jaar en misschien was er toch iets waar van het gerucht dat er op Mac Bride Head prions zouden broeden. Maar de vraag was nu welke soort.

We trokken verder oostwaarts langs de kust. Behalve een kolonie zeeleeuwen zagen we aan de stranden overwinterende Bonaparte's strandlopers en enkele drieteenstrandlopers en bij de rotsen roodrugbuizerden en kalkoengieren. De wind was toegenomen, zodat reuzenstormvogels en zwartbrauwwalbatrossen dicht bij de kust vlogen. Vliegend zijn albatrossen veel wendbaarder dan op de broedplaats. Op New Island zagen we hoe ze fladderend en kruipend belaagd door rotschoppers hun nesten bereikten. Deze zijn gemaakt van modder en worden ieder jaar verhoogd. Het grijze jong heeft dezelfde kleur, zodat ze slechts opvielen door het klapperen van de snavel.

's Avonds kwamen we bij Dutchman's Island. Dit door tussock overwoekerde eiland is alleen bij laag water te bereiken. Tegen de schemering konden we ook daar de grauwe pijlstormvogels zien vliegen. We kampeerden op een weide midden tussen de ganzen. 's Nachts was het windstil en overal klonk het gebalk van de Magelhaenpinguins aan de monding van de Dutchman's Brook. Het overtrekken kostte hier geen moeite; we konden zelfs de laarsen aanhouden. De zeeolifanten hebben hier over het strand moeten "lopen", d.w.z. alleen met hun voorpoten, het zware lijf meeslepend. Oorrobbers, zoals zeeleeuwen en zeeberen, kunnen wel hun achterpoten onder het lichaam krijgen. Zeeolifanten moeten dan ook om de twintig meter rusten.

Al die dagen hadden we steeds schapen gezien, maar nu zagen we ook enkele koeien en woeste vechtende stieren. Tussen Cow Bay Beach en Rock Head Pond lagen meertjes met veel ganzen, nu ook roodkopganzen, en vijf soorten eenden. Bij Volunteer Lagoon stond weer een verlaten huis voor ons klaar met zwartkeelvinken in de "tuin". Het weer was behalve de eerste dag redelijk geweest, slechts weinig regen, veel zon en wind, maar nu wakkerde de wind tot storm aan. Het weer op de Falkland Eilanden is erg wisselvallig en de bewoners zeggen dat je vier seizoenen op één dag kan hebben.

We bleven drie dagen in het huis, liepen naar de zeeberen op Volunteer Point en zwierven in de omgeving op zoek naar koningspinguins. We vonden een kleine kolonie tussen gentoo pinguins. Deze laatste hadden al lang grote jongen, die nieuwsgierig op je af kwamen om voor je voeten een inktvisje uit te kotsen. Op New Island namen we dit nog wel eens mee voor Jan Strange, maar nu vonden we de prionsnavels voldoende. Koningspinguins

dragen hun ei op hun voeten en plooiën hun buik er over heen. Slechts enkele hadden al kleine jongen. De ouders lieten een trompettend geluid horen, de jongen een gepiep. Zo kunnen ze elkaar leren herkennen, want de ouders voeren alleen hun eigen jong. De hele cyclus duurt eigenlijk te lang, zodat ieder paar in drie jaar maar twee keer kan broeden. De jongen van vorig jaar waren nu, aan het eind van de zomer, al naar zee vertrokken. Ook de jonge zeeolifanten waren al weg; alleen enkele volwassen dieren lagen te ruien aan de oevers van het Lagoon, waar een vliegende stoombooteend wegvloog voor het watervliegtuig dat ons tenslotte kwam halen.

Terug in Port Stanley zochten we meteen Jan Strange op, die inmiddels van New Island was teruggekeerd. Hij had al eens een nieuwe prion* broedend op Beauchêne Island gevonden. Maar de snavel was van een derde soort: de antarctische prion. Levend hadden we ze veel gezien bij de dichtstbijzijnde bekende broedplaats op Olifantseiland, duizend kilometer zuidelijker. Misschien is ook deze prion een nieuwe Falklandse broedvogel. Er is nog niet alles bekend over de vogels van de Falkland eilanden.

* (Fairy Prion, *Pachyptila turtur*).

Jowi de Roever

Een goede gids voor de vogels van de Falklandeilanden is het boek "The Birds of the Falkland Islands", geschreven door Robin W. Woods, uitgegeven door Anthony Nelson, Oswestry, Shropshire, 1975 (Engeland). De volgende lijst is gebaseerd op dit boek: de engelse en wetenschappelijke namen van de vogels en de zoogdieren uit bovenstaand verhaal worden volgens de gebruikelijke systematische volgorde vermeld.

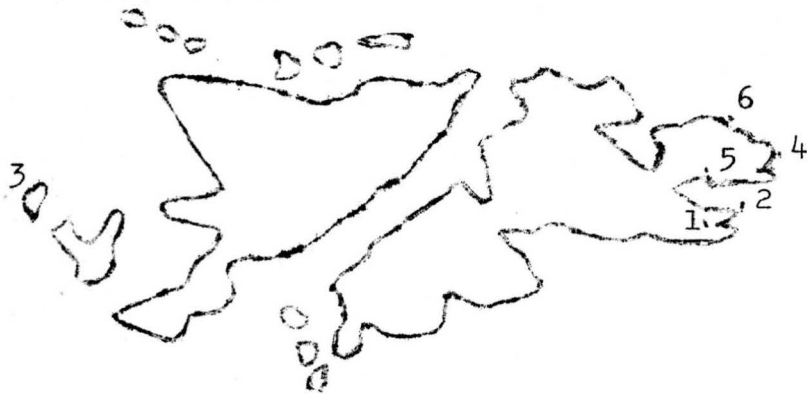
- Koningspinguin, King Penguin, *Aptenodytes patagonicus*
- Gentoo pinguin, Gentoo Penguin, *Pygoscelis papua*
- Rotshopper, Rockhopper Penguin, *Eudyptes crestatus*
- Macaronipinguin, Macaroni Penguin, *Eudyptes chrysolophus*
- Magelhaen pinguin, Magellanic Penguin, *Spheniscus magellanicus*
- Zwartbrauwwalbatros, Black-browed Albatross, *Diomedea melanophris*
- Reuzenstormvogel, Giant Petrel, *Macronectes giganteus*
- Antartische prion, Dove Prion, *Pachyptila desolata*
- Dunsnavelwalvisvogel, Slender-billed Prion, *Pachyptila belcheri*
- , Fairy Prion, *Pachyptila turtur*
- Witkeelstormvogel, Shoemaker/White-chinned Petrel, *Procellaria aequinoctialis*
- Grauwe pijlstormvogel, Sooty Shearwater, *Puffinus griseus*
- Rotsaalscholver, Rock Cormorant, *Phalacrocorax magellanicus*
- Koningsaalscholver, King Cormorant, *Phalacrocorax albiventer*
- Kwak, Black-crowned Night Heron, *Nycticorax n. cyanocephalus*
- Roodkopgans, Ruddy-headed Goose, *Chloëphaga rubidiceps*
- Hooglandgans, Upland Goose, *Chloëphaga picta leucoptera*
- Kelpgans, Kelp Goose, *Chloëphaga hybrida malvinarum*
- Falkland Eiland niet-vliegende stoombooteend, Falkland Flightless Steamer Duck, *Tachyeres brachypterus*
- Vliegende stoombooteend, Flying Steamer Duck, *Tachyeres patachonicus*
- Kalkoengier, Turkey Vulture, *Cathartes aura falklandica*
- Roodrugbuizerd, Red-backed Hawk, *Buteo polyosoma*
- Caracara, Crested Caracara, *Polyborus plancus*
- Slechtvalk, Peregrine Falcon, *Falco peregrinus cassini*
- Scholekster (gele oogring), Magellanic Oystercatcher, *Haematopus leucopodus*
- Scholekster (rode oogring), Black Oystercatcher, *Haematopus ater*
- Roodborstplevier, Rufous-chested Dotterel, *Zonibyx modestus*

Bonaparte's strandloper, White-rumped Sandpiper, *Calidris fuscicollis*
Drieteenstrandloper, Sanderling, *Calidris alba*
Watersnip, Common Snipe, *Gallinago gallinago*
Zuidpoolkip, Snowy Sheathbill, *Chionis alba*
Grote jager, Great Skua, *Catharacta skua antarctica*
Dolfijnmeeuw, Dolphin Gull, *Leucophaeus scoresbii*
Stern, South American Tern, *Sterna hirundinacea*
Tussockvogeltje, Tussock-bird, *Cinclodes a. antarcticus*
Pieper, Falkland Pipit, *Anthus correndera grayi*
Zwartkeelvink, Black-throated Finck, *Melanodera m. melanodera*

Patagonische zeeleeuw = Manenrob, Southern Sea Lion, *Otaria byronia*
Falkland zeebeer, Falkland Fur Seal, *Arctocephalus a. australis*
Zuidelijke zeeolifant, Southern Elephant Seal, *Mirounga leonina*

Schets Falkland Eilanden

1. Port Stanley
2. Kidney Island
3. New Island
4. Volunteer Point
5. Johnston's Harbour
6. MacBride Head
7. Beauchêne Island